uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 23.040504
inlichtingen bij
doorkiesnummer

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

De Raad

betreft Asielopvang Haaglanden

datum 9 mei 2023
bijlage(n) 2

1. Inleiding

Eind april heeft het kabinet de Tweede Kamer geïnformeerd over de verwachte instroom van asielzoekers. In 2023 worden wederom grote aantallen verwacht waarmee de opgaven op het gebied van opvang, huisvesting en integratie nog groter worden. Om schrijnende situaties in de asielopvang, zoals deze zich in de afgelopen zomer voordeden te voorkomen, vraagt het kabinet van medeoverheden een extra inspanning om het benodigde aantal opvangplekken voor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) te realiseren. Met een brief van 2 mei 2023, die wij pas deze week hebben ontvangen, hebben de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de provincies, gemeenten en corporaties op de hoogte gesteld van de inhoud van de kamerbrief en de gevolgen voor de opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de landelijke ontwikkelingen en de opvangbehoefte in onze provincie. Welke gevolgen dit voor de regio Haaglanden heeft en in het bijzonder voor de gemeente Rijswijk wordt nog nader onderzocht en hierover zullen wij u voor het zomerreces informeren.

2. Kern informatie

In afwachting van de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet), wordt de benodigde opvangcapaciteit verdeeld over de provincies conform de aan de Landelijke Regietafel (LRT) afgesproken verdeelsleutel. In totaal moeten in 2023 landelijk bijna 42.000 extra opvangplekken worden gerealiseerd. De opgave voor de provincie Zuid-Holland is stevig. Het huidige aantal van nog geen 3.000 plekken moet volgens de LRT afspraken worden verhoogd naar 19.000 plekken. Hiermee krijgt onze provincie het grootste deel van de capaciteitsverhoging voor haar rekening.

Aan de Provinciale Regietafel onder leiding van de Commissaris van de Koning (CvdK) van Zuid-Holland d.d. 26 januari 2023 is gesproken over het doen van een bod aan het Rijk van 10.000 opvangplekken, verdeeld over de verschillende regio’s. Ook al ligt dit beduidend lager dan de benodigde 19.000, is dit bod voor onze provincie en regio nog steeds een enorme uitdaging om te realiseren.

Op verzoek van de CvdK in Zuid-Holland heeft er in de afgelopen maanden bestuurlijk overleg plaatsgevonden over het onderwerp asielopvang. Daarin stond de vraag centraal of en hoe in regioverband een bijdrage zou kunnen worden geleverd aan asielopvang, in het licht van de grote opgaves waarvoor wij gesteld staan.

De betrokken portefeuillehouders zijn tot de conclusie gekomen dat een gestructureerd ambtelijk en bestuurlijk regionaal overleg meerwaarde heeft, gelet op de complexiteit van het onderwerp en de voordelen van samenwerking op diverse terreinen. Dit regionaal overleg asielopvang, de Regionale Regietafel Haaglanden (RRT) is gericht op het uitwisselen van informatie, bespreken van problemen en oplossingen, onderlinge coördinatie en samenwerking met andere betrokken organen zoals provincie Zuid-Holland en COA. In het bestuurlijk overleg zijn daarom ook vertegenwoordigers van de provincie en het COA aanwezig.

De ervaren bestuurder Erik van Heijningen is in opdracht van de CvdK aangesteld als bestuurlijk verkenner om knelpunten en oplossingen in kaart te brengen bij het realiseren van opvanglocaties. Besluitvorming hierover blijft uiteraard voorbehouden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Ook de rol van de gemeenten in het zoeken naar opvangplekken blijft onveranderd. Het regionaal overleg is ondersteunend en aanvullend.

Afstemming met de Bestuurlijke Tafel Wonen
In de praktijk zal afstemming eenvoudig zijn omdat diverse bestuurders in de RRT de portefeuille wonen hebben en dus ook aan de Bestuurlijke Tafel Wonen zitten. Wethouder Ronald Weerwag (Zoetermeer) zit beide overleggen voor.

In de RRT is het belang onderschreven het vraagstuk asielopvang in het brede perspectief van de huisvestingsopgave (voor alle doelgroepen) te zien. Hiervoor zijn alle opvangplekken voor de verschillende doelgroepen, te weten statushouders, asielzoekers (asielzoekerscentra, noodopvang en crisisnoodopvang) en Oekraïners, in beeld gebracht. Zo ontstaat een goed overzicht van alle opgaves en kan waar mogelijk gewerkt worden aan een integrale aanpak.

In het bestuurlijk en ambtelijk overleg zijn al diverse onderwerpen benoemd die in het regionaal overleg aan de orde zullen komen. Eén belangrijk thema wordt er hier uitgelicht: alle gemeenten benadrukken het belang van voldoende voorzieningen op het gebied van veiligheid, zorg en onderwijs.

Lokale ontwikkelingen (flexwonen Hof van Elsenburg)
In de raadsinformatiebrief van 29 maart 2023 informeerden wij u over de ontwikkelingen inzake de huisvesting van statushouders op de flexwoonlocatie Hof van Elsenburg. Op dat moment diende een kort geding bij de rechtbank vanwege de weigering van veel statushouders om een huurcontract voor een flexwoning te tekenen. De vordering van de gemeente is in deze procedure door de rechter volledig toegewezen en hiertegen is geen hoger beroep ingesteld. De gerechtelijke uitspraak heeft ertoe geleid dat nagenoeg alle statushouders alsnog hun huurcontract hebben getekend en inmiddels wonen in het Hof van Elsenburg. Slechts twee huurcontracten zijn niet getekend. De statushouders die dit betreft hebben zelf onderdak elders gevonden.

Met de huisvesting van deze statushouders in Rijswijk hebben wij de achterstand op onze taakstelling volledig ingelopen en omgezet in een voorsprong. Of we hiermee ook voldoen aan de verhoogde taakstelling voor de tweede helft van 2023 die in de brief van de staatssecretaris is aangekondigd moet nog blijken. Hierover houden wij u op de hoogte.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

Op korte termijn zullen wij uw raad verder informeren over de gevolgen van de ontwikkelingen die door het kabinet per brief zijn gedeeld en wat dit betekent voor Rijswijk en de samenwerking binnen de regio Haaglanden. Deze brief bevat te veel onderwerpen en ontwikkelingen om daar op deze korte termijn al inhoudelijk te reageren.

Indien uw raad dit wenst kunnen wij hiervoor een beeldvormende sessie of presentatie voorbereiden, waarvoor wij ook dhr. Van Heijningen uitnodigen. Vanwege de urgentie op dit dossier zouden wij dit bij voorkeur vóór het zomerreces organiseren. Hierover zullen wij met de griffie een afspraak maken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
P.M. Schuit	H. Sahin

Bijlage(n):

- Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid d.d. 2 mei 2023
- Reactie VNG inzake opgaven asielopvang, huisvesting statushouders en integratie d.d. 4 mei 2023